

Γεωργία Χαμηλών Εισροών και Ύπαιθρος - Ολοκληρωμένη γνώση για τη βελτίωση της οικολογικής γεωργίας: LIFT H2020



Δρ Ειρήνη Τζουραμάνη, Κύρια Ερευνήτρια
Ινστιτούτο Αγροτικής Οικονομίας & Κοινωνιολογίας

Οι οικολογικές προσεγγίσεις στις γεωργικές πρακτικές συγκεντρώνουν όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον στην Ευρώπη. Ενόψει του αυξανόμενου αυτού ενδιαφέροντος, καθίσταται πλέον επιτακτική η αναγκαιότητα να εκτιμηθεί η δομή λειτουργίας, η ελκυστικότητα καθώς και η πιθανή συνεισφορά αυτών των προσεγγίσεων στους γεωργούς που ενδιαφέρονται ενδεχομένως για την υιοθέτησή τους. Ειδικότερα, η οικολογική γεωργία θα αξιολογηθεί για τη συμβολή της στην προώθηση της συνολικής αειφορίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, του αγροτικού περιβάλλοντος, των αγροτικών κοινωνιών και οικονομιών συνολικά.

Ο γενικότερος στόχος του LIFT είναι να εντοπιστούν τα πιθανά οφέλη από την υιοθέτηση της οικολογικής γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και να κατανοηθεί η επίδραση των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών παραγόντων στην υιοθέτηση, αποδοτικότητα και αειφορία της, σε διάφορες χωρικές κλίμακες, από μία μόνο γεωργική εκμετάλλευση μέχρι ολόκληρες περιοχές. Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου, το LIFT θα προσδιορίσει τους καθοριστικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην υιοθέτηση των οικολογικών προσεγγίσεων. Επιπλέον, το πρόγραμμα θα αξιολογήσει την αποδοτικότητα και τη συνολική βιωσιμότητα των προσεγγίσεων αυτών έναντι της συμβατικής γεωργίας σε ένα ευρύ φάσμα γεωργικών συστημάτων και χωρικών κλιμάκων.

Το LIFT θα αναπτύξει νέα μέσα πολιτικής που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την υιοθέτηση των οικολογικών προσεγγίσεων και, ως εκ τούτου, να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου. Για το λόγο αυτό, το LIFT προτείνει ένα καινοτόμο πλαίσιο για την αξιολόγηση της αειφορίας σε πολλαπλή κλίμακα, με στόχο τον εντοπισμό των κρίσιμων σημείων της υιοθέτησης των οικολογικών προσεγγίσεων για την ενίσχυση της παροχής δημόσιων αγαθών και οικοσυστημικών υπηρεσιών. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της ενσωμάτωσης της διεπιστημονικής γνώσης στην τεχνογνωσία των εμπλεκόμενων φορέων, με απώτερο στόχο την από κοινού ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων για τη λήψη αποφάσεων.

Το πρόγραμμα θα εστιάσει και θα υποστηρίξει τις προτεραιότητες της ΕΕ που αφορούν στη γεωργία και το περιβάλλον, προκειμένου να προωθηθεί η αποδοτικότητα και η βιωσιμότητα του γεωργικού τομέα. Προκειμένου να αποτυπωθεί η τεράστια ποικιλομορφία των κοινωνικο-οικονομικών και βιο-φυσικών συνθηκών της γεωργίας στην ΕΕ, θα εκπονηθούν τουλάχιστον 30 μελέτες περίπτωσης (case studies). Σε ό,τι αφορά την Ελλά-

δα, ως περιοχή έρευνας επιλέχθηκε η Κρήτη και συγκεκριμένα οι Περιφερειακές Ενότητες Ηρακλείου και Λασιθίου με έμφαση στην αμπελοκαλλιέργεια και την ελαιοκαλλιέργεια.

Το ερευνητικό πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ «H2020» στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 770747. Συμμετέχουν 17 εταίροι από 12 χώρες της ΕΕ.

Στόχοι του προγράμματος

Το ερευνητικό πρόγραμμα LIFT θα εστιάσει στα ακόλουθα:

1. Διερεύνηση των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών παραγόντων που αναστέλλουν ή ενισχύουν την ανάπτυξη και την υιοθέτηση οικολογικών προσεγγίσεων στη γεωργία.
2. Αξιολόγηση και σύγκριση της αποδοτικότητας και της συνολικής βιωσιμότητας των γεωργικών συστημάτων σε διαφορετικά επίπεδα ενσωμάτωσης των οικολογικών προσεγγίσεων και σε διαφορετικές χωρικές κλίμακες.
3. Διατύπωση προτάσεων για νέα μέσα πολιτικής που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την αποδοτικότητα και τη βιωσιμότητα, καθώς και την ανάπτυξη της οικολογικής γεωργίας.
4. Παροχή ολοκληρωμένης γνώσης σχετικά με τις οικολογικές προσεγγίσεις, η οποία θα στηρίζεται σε ένα ευρύ φάσμα περιπτωσιολογικών μελετών και σε ένα μείγμα ερευνητικών μεθοδολογιών (ποιοτικές, ποσοτικές, συμμετοχικές προσεγγίσεις, μοντελοποίηση) και φορέων (επιστήμονες και εμπλεκόμενοι φορείς).



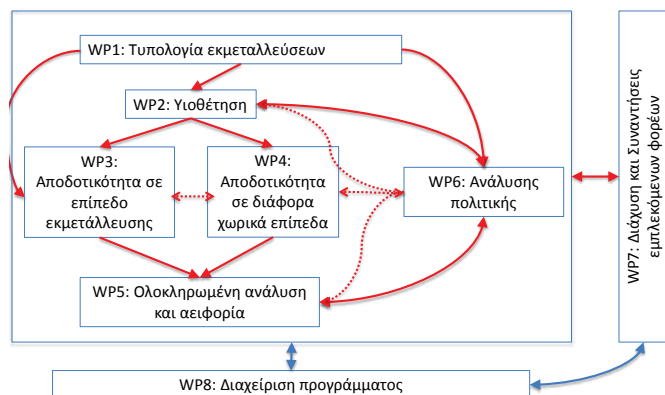
5. Επίτευξη στοχευμένης διάδοσης των αποτελεσμάτων με την παροχή δωρεάν εργαλείων υποστήριξης για τη λήψη αποφάσεων και με την ανάπτυξη μιας σειράς Μαζικών Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων (MOOCs), καθώς και με την προσέγγιση φοιτητών, φορέων χάραξης πολιτικής και υπηρεσιών παροχής γεωργικών συμβουλών.

Σχέδιο εργασίας

Η ερευνητική διαδικασία του προγράμματος LIFT αποτελείται από 9 πακέτα εργασίας (WP), τα οποία αλληλοσυνδέονται και αλληλοσυμπληρώνονται με ποικίλους τρόπους. Τα πρώτα έξι πακέτα εργασίας (βλ. παρακάτω σχήμα) είναι ερευνητικής φύσης, ενώ τα υπόλοιπα πακέτα εργασίας (7-9) υποστηρίζουν την υλοποίηση ολόκληρου του έργου.

Οι στόχοι των πακέτων ερευνητικών εργασιών έχουν ως εξής:

WP1 «Τυπολογία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων»: Καθορισμός του πλαισίου αναφοράς για τις τυπολογίες των εκμεταλλεύσεων που θα χρησιμοποιηθεί στο πρόγραμμα LIFT και θα αναπτυχθεί ένα φιλικό προς τον χρήστη εργαλείο τυπολογίας.



WP2 «Υιοθέτηση και κίνητρα για τη μετάβαση σε οικολογικές προσεγγίσεις»: Διερεύνηση των εξωγενών και ενδογενών παραγόντων που επιδρούν στην υιοθέτηση οικολογικών προσεγγίσεων σε όλη την αλυσίδα αξίας.

WP3 «Αποδοτικότητα της οικολογικής γεωργίας σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης»: Εκτίμηση της τεχνικο-οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής αποδοτικότητας καθώς και των επιδράσεων αυτών στην απασχόληση αγροτικού δυναμικού σε εκμεταλλεύσεις που εφαρμόζουν οικολογικές προσεγγίσεις.

WP4 «Χωρικά χαρακτηριστικά των οικολογικών γεωργικών συστημάτων»: Διερεύνηση του αντίκτυπου της υιοθέτησης της οικολογικής γεωργίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

WP5 «Ολοκληρωμένη ανάλυση: αντισταθμίσεις και συνέργειες»: Ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για την αξιολόγηση των ποικίλων ωφελειών και μειονεκτημάτων των οικολογικών προσεγγίσεων.

WP6 «Ο ρόλος των πολιτικών στην ανάπτυξη της οικολογικής γεωργίας»: Εντοπισμός εμποδίων, ευκαιριών και κινήτρων που συνδέονται με τις πολιτικές και που επηρεάζουν την υιοθέτηση των οικολογικών προσεγγίσεων από τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.



Ετήσια συνάντηση LIFT

Η δεύτερη ετήσια συνάντηση των φορέων που συμμετέχουν στο ερευνητικό πρόγραμμα LIFT πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης, από τις 18 έως τις 19 Ιουνίου 2019. Η συνάντηση συνδιοργανώθηκε από το Ινστιτούτο Αγροτικής Οικονομίας & Κοινωνιολογίας (ΙΝΑΓΡΟΚ) του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (INRA) της Γαλλίας, και τον φορέα INRA Transfert.

Στην ετήσια συνάντηση του προγράμματος LIFT έγινε ανασκόπηση της πορείας του προγράμματος και των ερευνητικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο αυτό μέσα από τη διοργάνωση πάνελ και παράλληλων συνεδριών. Οι παράλληλες συνεδρίες αποσκοπούσαν στην ενεργοποίηση της συζήτησης μεταξύ των εταιρών που συμμετέχουν σε συγκεκριμένα πακέτα εργασίας και στην αποδοτικότερη οργάνωση των προγραμματισμένων εργασιών. Συνολικά, συμμετείχαν 58 άτομα, 55 εκ των οποίων εμπλέκονται άμεσα στις ερευνητικές δραστηριότητες ενώ συμμετέχουν οι υπόλοιποι ως μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής LIFT.



Συντονιστής προγράμματος: Dr Laure Latruffe, INRA, Γαλλία
Επιστημονικά Υπεύθυνη από την Ελλάδα: Δρ Ειρήνη Τζουραμάνη, ΙΝΑΓΡΟΚ, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Ομάδα Εργασίας από την Ελλάδα: Ινστιτούτο Αγροτικής Οικονομίας & Κοινωνιολογίας του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Δρ Κων/νος Ηλιόπουλος, Δρ Αθανάσιος Ράγκος, Δρ Αλεξάνδρα Σιντόρη, Δρ Μαρία Αλεμπάκη, Μανταλένα Μπαρδουινίτη, Δρ Μανώλης Καμπουράκης, Δρ Αλεξάνδρα Σολωμού και Βασιλεία Κωνσταντιδέλλη, MSc.

Πληροφορίες: Ινστιτούτο Αγροτικής Οικονομίας & Κοινωνιολογίας, Τέρμα Αλκμάνος, 115 28 Ιλίσια, Αθήνα, τηλ.: 210 2756596, e-mail: tzouramani@agreri.gr
ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFT! www.lift-h2020.eu